Κ. ΜΥΡΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ

Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ ΙΒ΄ τόμου τῶν «Θρακικῶν»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ: Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23-23Α
1939

Κ. ΜΥΡΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ

Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ ΙΒ΄ τόμου τῶν «Θρακικῶν»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ: Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23-23Α
1939

ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ*

173

Ὀκτάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπιγραφὴ ἐπὶ κυλινδροειδοῦς μαρμαρίνης στήλης χρώματος ἀμαυροῦ, εὑρεθείσης παρὰ τῇ κώμῃ Βαρβάρᾳ τῆς περιφερείας Τατὰρ-Παζαρτζικίου (ἀρχαίας Βησσαπάρας). Τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,36, ἡ δὲ διάμετρος 0,095 τοῦ μ. Προέρχεται ἐκ τοῦ γ′ μ. Χ. αἰῶνος.

«Αὐρ(ήλιος) Σάλβις Μουκακένθου βετ(ε)ρανὸς κυρίῳ Ἀσκληπιῷ εὐχαριστήριον» ¹).

β ε τ ε ρ α ν ό ς, λατιν. v e t e r a n u s : παλαίμαχος στρατιώτης.

Σ ά λ β ι ς, ὁ συντετμημένος τύπος τοῦ Σ ά λ β ι ο ς, πρβλ. Δ η μ ή τ ρ ι ς κτλ. ἀντὶ τοῦ Σ α λ ο ύ ι ο ς, λατιν. S a l v i u s· ὅθεν καὶ τὰ θηλ. Σ α λ β ί α, Σ α λ ο υ ί α ἐν ἐπιγραφαῖς.

Μ ο υ κ ά κ ε ν θ ο ς· σύνθ. Μ ο ύ κ α + κ έ ν θ ο ς, Θρᾳκικόν.

174

Ἑπτάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Δία Ζβελσοῦρδον ἐπιγραφή, κεκομμένη ἄνωθι καὶ κάτωθι ἐπὶ τμήματος κυλινδρικῆς στήλης ὕψους 0.45 καὶ διαμέτρου 0,28 τοῦ μ. εὑρεθείσης ἐν τῇ κώμῃ Δημητρίεβο τῆς περιφερείας Τατὰρ-Παζαρτζικίου. Ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων.

«.... ως [Κ]ότυος, Ταταζίη Μουκασήους Διῒ Ζβελσούρδῳ, Δόλης ....» ²)

Τὰ ὀνόματα γνήσια Θρᾳκικά. Μ ο υ κ ά σ η ς, γεν.-ή ο υ ς· ἀπαντᾷ καὶ Μ ο ύ κ α σ ο ς - Μ ο υ κ ά σ ι ο ς, λατιν. M u c a s i u s καὶ Μ ο υ κ ά ν τ ι ο ς, ἐκτεταμένος τύπος τοῦ Μ ο ύ κ α - Μ ό κ α ς, λατιν. M o c a καὶ Μ ο υ κ ά λ α ς καὶ Μ ο υ κ ί λ η ς καὶ Μ ο κ ι α ν ὸ ς ἢ Μ ο υ κ ι-

---

* Ὅρα Τόμ Ι′. σελ. 264—230.

1) D a n o v C h r. Antike Denkmäler in Bulgarien ἐν τῷ Bull. de l'inst. archéol. Bulg. τόμ. XI, ἔτ. 1937, σελ. 201, ἀρ 5.

2) D a n o v C h r. αὐτόθι, σελ. 201, ἀρ. 6.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ανὸς ἢ Μουκῖνος πιθανῶς κατὰ σύμφυρσιν πρὸς τὸ λατιν. Mucianus-Mucius.

Ταταζίη καὶ Ταταζία, ἡ, ἀρσ. Τατᾶς, λατ. Tata καὶ Tataza· πρβλ. τὰ ἐν ἐπιγραφαῖς Ἑλλ. ὀνόματα: Τάτα, Τατᾶς, Ταταάριον, Τατίς, Τάτιον.

Δόλης γεν. Δολήους, λατιν. Doles καὶ Doleus καὶ Dolanus.

Ζεὺς Ζβελσοῦρδος ἢ Ζβέλσουρδος-Ζβέρθουρδος-Ζιβέλσουρδος-Ζβελθίουρδος, Ζβερθίουρδος= ὁ κεραύνιος, ὡς διαπιστοῦται ἐκ τῶν ἀναγλύφων του, ἐφ' ὧν τὸ ἐπίθετόν του.

175

Δωδεκάστιχος κεκομμένη ἄνωθι ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ τοῦ κάτω τμήματος στήλης πρισματοειδοῦς τριγωνοειδοῦς, εὑρεθείσης ἐν τῇ κώμῃ Βέτρεν περιφερείας Τατὰρ-Παζαρτζικίου. Ἀπὸ τοῦ β'—γ' μ. Χ. αἰῶνος.

«. . . . ἀνέ]θηκα εὐτυχῶς Αὐρ(ήλιος) Οὐόλκειος β(ενε)φ(ικιάριος) [1]).

Οὐόλκειος: πιθανῶς μᾶλλον ἐκ τοῦ Volcae (Οὐόλκαι), ἔθνους τῆς Ναρβωνίτιδος ἐν Γαλλίᾳ ἀντὶ Οὐόλκαιος ἢ ἐκ τοῦ Volci (Οὐόλκοι) ἔθνους ἐν Τυρρηνίᾳ, ὅθεν σχηματίζονται τὰ Volcenus, Volciens καὶ Volcentinus.

beneficiarii (εὐεργετούμενοι) ἐκαλοῦντο ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ στρατεύματι οἱ τῶν ταπεινοτέρων ἔργων ἀπηλλαγμένοι εὐεργεσίᾳ τοῦ στρατηγοῦ «καὶ ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν μαγιστράτων τεταγμένοι».

176

Δίστιχος κεκομμένη ἀριστερόθεν ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ τοῦ κάτω τμήματος μαρμαρίνου ἀναγλύφου, ὕψ. 0,21, πλ. 0,21 καὶ πάχ. 0,05 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν τοῖς πέριξ τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἐναποκειμένου νῦν ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Γαλλικοῦ κολλεγίου τῆς πόλεως. Ἐκ τοῦ ἀναγλύφου διατηροῦνται αἱ τρεῖς Νύμφαι δεξιόθεν κατὰ μέτωπον καὶ ἀριστερόθεν τὰ ἀπὸ τῶν γονάτων ἄκρα γυναικός, πιθανῶς τῆς Ἥρας, ἐν ποδήρει ἱματίῳ. Ἀπὸ τοῦ γ'. μ. Χ. αἰῶνος.

«. . . . ὑπὲρ ὑγείας] καὶ σωτηρίας ἑαυτοῦ . . . . . [ἀνέθηκεν] εἰς δέησιν» [2]).

---

1) Danov Chr. Νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσαι ἀρχαιότητες. Αὐτόθι, σελ. 310.
2) Tsontschev D. Contributions à l'histoire antique de Philippopolis, ἔτ. 1938, Sophia, σελ. 108, ἀρ. 11.

177

Δίστιχος κεκομμένη ἀριστερόθεν ἐπιγραφὴ κάτωθι ἀναγλύφου ὕψ. 0,35, πλ. 0,30 καὶ πάχους 0,07 τοῦ μ. παριστῶντος νεκρικὸν δεῖπνον. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου καὶ τῶν αὐτῶν χρόνων.

« . . . . . -οήτης εἷς . . . . ἔρρωσο» [1]).

Ἀξιοσημείωτος ἡ προσφώνησις τῶν νεκρῶν πρὸς τὸν παροδίτην ἔρρωσο ἀντὶ τοῦ συνήθους χαῖρε.

178

Δίστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὴν Ἥραν ἐπιγραφὴ κάτω ἐπὶ τοῦ πλαισίου ἀναγλύφου καμπυλοειδοῦς ἄνωθι ὕψ. 0,23, πλ. 0,15 καὶ πάχους 0,025 τοῦ μ. παριστῶντος τὴν θεὰν ὀρθὴν κατὰ μέτωπον ἐν ποδήρει ἱματίῳ κρατοῦσαν διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς σκῆπτρον, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς φιάλην ἄνωθι βωμοῦ. Εὑρέθη πλησίον τῆς ἐπὶ τῆς Ροδόπης κώμης Περοστίτσης. Ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων.

«Ἀπουσίου Κίσσου Διπόρεος εὐχήν» [2]).

Ἀπούσιος: ἐκ τοῦ ἀπων-όντος· πρβλ. ἑκών-ἑκούσιος, ἄκων-ἀκούσιος, ἐθέλων-ἐθελούσιος.

179

Δίστιχος κεκομμένη ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή, καλλιγραφικωτάτη ἐπ τοῦ κάτω μέρους τοῦ πλαισίου τμήματος μαρμαρίνου ἀναγλύφου καλῆς τέχνης, ὕψ. 0,13, πλ. 0,13 καὶ πάχ. 0,05 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν τῇ κώμῃ Σεμτσίνοβο τῆς περιφερείας Τατὰρ-Παζαρτζικίου. Ἐκ τοῦ ἀναγλύφου διατηροῦνται μόνον οἱ πόδες ἀνδρὸς ἀπὸ τῶν γονάτων φέροντος ἐνδρομίδας καὶ τὸ κάτω μέρος ῥάβδου ἐρειδομένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πιθανῶς θύρσου. Ἴσως παρίσταται ὁ Διόνυσος.

« . . . . ύτης Ἀντωνίου . . . . . . ἀνέθηκεν» [3]).

180

Δίστιχος τετριμμένη ἀναθηματικὴ εἰς τὴν Ἥραν ἐπιγραφὴ κάτω ἐπὶ τοῦ πλαισίου κεκομμένου ἄνωθι μαρμαρίνου ἀναγλύφου ὕψ. 0,18, πλ. 0,24 καὶ πάχ. 0,04 τοῦ μ. Ἐκ τοῦ ἀναγλύφου διατηροῦνται τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος τῆς θεᾶς ἐν ποδήρει ἱματίῳ, τοῦ σκήπτρου, ὅπερ ἐκράτει διὰ τῆς ἀριστερᾶς καὶ δεξιόθεν τετράπλευρος βωμὸς μετὰ πυρός.

---

1) Tsontschev D. Αὐτόθι, σελ. 109.
2) Tsontschev D. Αὐτόθι, σελ. 119.
3) Tsontschev D. Αὐτόθι, σελ. 130.

Προέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου καὶ τοῦ γ'. μ. Χ. αἰῶνος.

«Ἐ]πτέπυρις Μουκατράλεος Κυρ[ίᾳ Ἥρᾳ].» [1]).

181

Δίστιχος κεκομμένη ἀναθηματικὴ εἰς τὰς Νύμφας ἐπιγραφὴ ἐπὶ τῆς καμπυλοειδοῦς ἄνωθι πλευρᾶς τοῦ πλαισίου ἀναγλύφου μαρμαρίνου τῶν θεῶν, κεκομμένου ἀριστερόθεν καὶ κάτωθεν. Διατηροῦνται οἱ κορμοὶ μέχρι τῆς ὀσφύος δύο Νυμφῶν κατὰ μέτωπον ἱσταμένων. Τὸ τμῆμα ἔχει ὕψ. 0,17, πλ. 0,15 καὶ πάχ. 0,04 τοῦ μ. Εὑρέθη ἐν τῷ Χισὰρ καὶ προέρχεται ἀπὸ τοῦ β'—γ' αἰῶνος μ. Χ.

«[Ἀγαθῇ] Τύχῃ. Κυρίαις [Νύμφαις] ἁγναῖς» [2]).

182

Ἀναθηματικὴ εἰς τοὺς θεοὺς τῆς ὑγείας ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς εὑρεθείσης πλησίον χώματος παρὰ τῇ κώμῃ Καραρίζοβο τῆς περιφερείας Φιλιππουπόλεως παρὰ τὸν Στενίμαχον. Προέρχεται ἀπὸ τοῦ β'—γ' αἰῶνος μ. Χ.

«Ἀγαθῇ Τύχῃ. Σωτῆρι Ἀσκληπιῷ καὶ Ὑγείᾳ καὶ Τελεσφόρῳ, θεοῖς ἐπηκόοις, Εὐστόχιος Κέλερ Ἀσκληπιάδου, πρῶτος ἄρχων, εὐχαριστήριον» [3]).

183

Ἑνδεκάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου τετραπλεύρου βωμοῦ, ὕψους ὑπὲρ τὸ μέτρον καὶ πλάτους καὶ ὕψους περὶ τὰ 0,60 τοῦ μ., κεκομμένη δεξιόθεν μὲν καθέτως ἀπὸ τοῦ τρίτου στίχου, ἀριστερόθεν δὲ ἀπὸ τοῦ ἕκτου. Ἡ ἀριστερὰ τοῦ λίθου μετὰ γραμμάτων τῆς ἐπιγραφῆς ἐκκοπὴ εἶναι τυχαία, ἡ δεξιόθεν ὅμως εἶναι σκόπιμος χάριν ἐντοιχίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ γωνίᾳ κτιρίου, ὅθεν καὶ ἀπετοιχίσθη οὗτος. Εὑρέθη ἐν τῷ χωρίῳ Βαρβάρᾳ τῆς περιφερείας τῆς πόλεως Τατὰρ-Παζαρτζικίου, ὅπου καὶ μετεκομίσθη [4]). Προέρχεται δὲ ἡ

---

1) T s o n t s c h e v D. Αὐτόθι, σελ. 130.

2) T s o n t c h e v D. Αὐτόθι, σελ. 132.

3) Ἐν τοῖς πεπραγμένοις τοῦ ἔτους 1884 τοῦ πραγματικοῦ γυμνασιου τῆς Πλόβδηφ, σελ. 13 καὶ ἐν τοῖς Archäol.-Epigr. Mittheil. Wien. τόμ. XV, σελ. 115.

4) Ἡ περιφέρεια τῆς πόλεως Τατὰρ-Παζαρτζικίου, κειμένη κατὰ τὸν ἄνω τοῦ Ἕβρου ροῦν ὑπάγεται εἰς τὴν χώραν τῶν Βησσῶν καὶ πρωΐμως ἐξηλληνίσθη. Οὐ μακρὰν τῆς πόλεως ἔκειτο ἡ Βησσαπάρα, πιθανῶς παρὰ τὸ Βυζαντιακὸν ὀχυρὸν Βατκούνιον. Ἐξ ἐπιγραφῆς ἐπὶ λαμπρᾶς μαρμαρίνης στήλης, ἐκ τοῦ τύπου τῶν γραμμάτων ἧς εἰκάζεται ὅτι δὲν εἶναι μεταγενεστέρα τοῦ τρίτου π. Χ. αἰῶνος, δηλοῦται ὅτι οἱ αὐτόθι Βησσοὶ ἔκτοτε δὲν ἦσαν ἄμοιροι τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Κατ' αὐτὴν ἐλατρεύετο παρ' αὐτοῖς ὁ Ἀπόλλων, οὗ ἱερὸν ὑπῆρχεν ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ κατὰ τελείως ἑλληνικὸν ἔθος πανηγύ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐπιγραφὴ ἀπὸ τοῦ 2ου ἢ 3ου μ. Χ. αἰῶνος καὶ κατὰ πιστὴν ἀντιγραφὴν ἔχει [1]) :

ΓΑΘΗΙ ΤΥΧ
ΚΥΡΙΩ
ΑCΚΛΗΠΙΩ CΤΑ
ΔΗΜΗΤΡΙΟCΔΙΟ
ΟΥΟΚΕΜΟΥΚΙΝΟC
ΙΠΟΠΟΛΙΤΗC
ΟCΥΠΕΡΕΑΥΤ
ΤΩΝΙΔΙΩΝΕ
ΕΘΗΚΕΝΕ
ΟCΜΟΥΚΑΤΡ
ΓΥΟC.

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
ΚΥΡΙΩ
ΑΣΚΛΗΠΙΩ ΣΤΑΤΗΝΩ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙ
ΟΥ ΟΚΕΜΟΥΚΙΝΟΣ ΦΙ
ΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΥΝ
ΔΙΚΟΣ ΥΠΕΡ ΕΑΥΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΥΞΑ
ΜΕΝΟΣ ΕΘΗΚΕΝ ΙΕΡΕΥ
ΟΝΤΟΣ ΜΟΥΚΑΤΡΑΛΕ
ΟΣ ΚΟΤΥΟΣ.

ρεις, καθ' ἃς ἀποφάσει τῆς πόλεως ἐστεφανοῦντο δημοσίᾳ οἱ ἄξιοι τῇ πόλει γενόμενοι. Ἡ γλῶσσα τοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ψηφίσματος εἶναι ἡ Ἀττικὴ ἐν ὅλῃ τῇ καθαρότητι, ὁ δὲ τύπος παρόμοιος σχεδὸν τῷ τῶν Ἀθηναϊκῶν. (Ἴδε, Συλλ. ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως, «Θρᾳκικὰ» τόμ. ΣΤ', ἔτ. 1935, σελ. 138, ἀρ. 2). Πρὸς δὲ τὰ ἀφθόνως αὐτόθι εὑρισκόμενα Ἑλληνικὰ νομίσματα τῶν κλασσικῶν χρόνων, ὧν πλεῖστα τῆς Θάσου καὶ τῆς Μαρωνείας, ἱκανὰ τετράδραχμα τῶν Ἀθηνῶν τοῦ παλαιοτέρου τύπου καὶ πλεῖστα τοῦ Φιλίππου, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Λυσιμάχου μαρτυροῦσι τὴν πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις καὶ ἀποικίας ἀδιάλειπτον ἐπικοινωνίαν αὐτῶν. Ἐκ δὲ τῶν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ρωμαιοκρατίας ἀποκαλυφθέντων αὐτόθι λειψάνων ἱερῶν μετ' ἀναθηματικῶν τοῦ Θρᾳκὸς ἱππέως καὶ ἄλλων θεῶν ἀναγλύφων, ἐνεπιγράφων καὶ μή, καταφαίνεται καὶ ἡ τοὺς Βησσοὺς αὐτόθι καταλαβοῦσα τότε, ὥσπερ τοὺς ἄλλους Θρᾷκας θρησκοληψία (ἴδε Μ υ ρ τ. Ἀ π ο σ τ ο λ ί δ ο υ, Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Θρᾳκῶν, «Θρᾳκικά», τόμ. Ε', ἔτ. 1934, σελ. 43 § 1). Ἐκ τῶν ἱερῶν τούτων τὸ σπουδαιότερον εἶναι τὸ ἐν ἔτει 1896 ἀποκαλυφθὲν Νυμφαῖον ἐν τῇ κώμῃ Β ο ύ ρ δ α π α, νῦν Σαλαδίνοβον, ἐν αὐτῷ ἀνευρέθησαν 95 μαρμάρινα ἀναθηματικὰ ἀνάγλυφα, ἐν οἷς ἀπεικονίζονται αἱ Νύμφαι, ὡς αἱ τρεῖς Χάριτες ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τέχνῃ (D o b r u s k y, Sbornik, τόμ. XIII, σελ. 404, καὶ XVI—XVII, σελ. 64 κέξῆς, καὶ Bull. de corr. Héllenique, ἔτ. 1897, σελ. 119.

1) Ἡ ἀντιγραφὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει ἐθνικοῦ μουσείου Δ. Τσόντσεφ, ὅστις ἔλαβε καὶ φωτογραφίαν τῆς ἐπιγραφῆς ἐπὶ τόπου. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἀδημοσίευτος.

'Επειδὴ τὰ ἐν ἑκάστῳ πλήρει στίχῳ γράμματα ὑπολογίζονται οὐχὶ πλείονα τῶν 15—16, ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐπιγραφῆς γίνεται ὑφ' ἡμῶν ᾧδε :

τ. ἔ. «['Α]γαθῆ Τύχ[η]. Κυρίῳ 'Ασκληπιῷ Στα[τηνῷ] (;) Δημήτριος Διο[νυσί]ου (;)ὁ κὲ (sic) Μουκῖνος [Φιλιπ]ποπολίτης [σύνδικ]ος ὑπὲρ ἑαυτ[οῦ καὶ] τῶν ἰδίων ε[ὐξάμενος] ἔθηκεν ἱε[ρεύοντ]ος Μουκατρ[άλεος Κό]τυος».

Σ τ α . . . . Τὸ ἐκκεκομμένον τοῦτο τοῦ θεοῦ ἐπίθετον πάντως εἶναι τοπωνυμικόν, δοθὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ ἐν ᾧ τόπῳ ὑπῆρχεν ἱερὸν αὐτοῦ. Πρβλ. τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἡμῖν τοπωνυμικὰ τοῦ 'Ασκληπιοῦ ἐκ Θράκης ἐπίθετα : Κ ο υ λ κ ο υ σ σ η ν ό ς, Ρ α σ υ π η ρ η ν ό ς, Σ α λ δ η ν ό ς, Σ α λ δ ο β υ σ σ η ν ό ς, Σ α λ δ ο κ ε λ η ν ό ς, Σ κ α λ π η ν ό ς, Ζ ι μ ι δ ρ η ν ὸ ς (Zimidrinus), Σ τ ρ α μ ι ν η ν ό ς, Π α υ τ α λ ε ώ τ η ς[1]), Σ π ι ν θ ο π υ ρ η ν ό ς[2]), Ζ υ π α ρ η ν ό ς[3]), καὶ πιθανῶς Μ υ ρ τ η ν ό ς[4]). 'Επειδὴ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ ὁ χῶρος ἀπαιτεῖ μόνον τέσσαρα γράμματα συμπληροῦται ὑφ' ἡμῶν Σ τ α τ η ν ῷ, ἐκ κώμης φερούσης τὸ ὄνομα Σ τ α τ ὶ ς (ἐκ τοῦ στατὸς—ἵσταμαι). Εἰς τοῦτο δὲ βοηθεῖ ἡμᾶς ἡ ἐν Ρώμῃ ἀνευρεθεῖσα ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Ζιμιδρηνὸν 'Ασκληπιὸν λατινικὴ ἐπιγραφὴ Θρακῶν στρατιωτῶν, πολιτῶν τῆς Φιλίππου, ἐν ᾗ μετὰ τοῦ ὀνόματός των ἀναγράφονται καὶ αἱ κῶμαί των (vici). Διότι ἐπὶ ρωμαιοκρατίας ἡ ἐδαφικὴ περιοχὴ τῆς αὐτονόμου Φιλιππουπόλεως ἐπεξετείνετο δυτικῶς καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα φθάνουσα μέχρι τῶν ἐκ τοῦ Αἵμου στενῶν τῶν Succi, ὡς κατὰ προσέγγισιν ἐκ τῶν ὁδομετρικῶν στηλῶν καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ[5]). 'Εν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιγραφῇ ἀπαντᾷ ἡ κώμη S t a t i s a e, ἥτις εἶναι μετασχηματισμὸς τοῦ 'Ελληνικοῦ Σ τ α τ ὶ ς (ἡ) ὥσπερ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ S t a t u i s[6]). Οὕτω ἡ Σ τ α τ ὶ ς μετεπλάσθη λατινιστὶ κατὰ

1) K a z a r o w, Thrakische Religion ἐν τῇ Real-enzyklopädie Pauly-Wissowa.

2) B a t a c l i e w, ἐν τῷ Bull. de l'inst. archéol. Bulg. τόμ. VIII, ἔτ. 1934, σελ. 465.

3) 'Α π ο σ τ ο λ ί δ ο υ Μ υ ρ τ. Συλλογὴ ἐπιγραφῶν Φιλ]πόλεως, «Θρακικά», τόμ. Ζ', ἔτ. 1936, σελ. 184, ἀρ. 143.

4) Τ ο ῦ α ὐ τ ο ῦ : Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Θρακῶν, αὐτόθι, τόμ. Ε', ἔτ. 1934, σελ. 53 § 8.

5) Ἴδε καὶ D i m i t r o w : περὶ τῶν στρατηγιῶν καί τινων ἀστικῶν ἐδαφικῶν περιφερειῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Θρᾴκης, ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου Σοφίας, τόμ. VI, ἔτ. 1936, σελ. 136.

6) D u m o n t-H o m o l l e, Mélanges d'archéologie et d'épigraphie, σελ. 483, ἀρ. 83.—H e u z e n, Buletino municipale, ἔτ. 1875, σελ. 87.—CIL, τόμ. VI, ἀρ. 2799. 'Η ἐπιγραφὴ ἄρχεται : In honore domus divinae Asclepio Zimidreno cives Philippopolitanorum, quorum nomina infra sunt :

πληθυντικὸν ἀριθμὸν — α ἱ Σ τ α τ ί σ α ι (Statisae) καὶ καθ' ἑνικὸν S t a t u i s. 'Εκ τοῦ τοπωνυμίου Σ τ α τ ὶ ς ἢ Σ τ ά τ ι ς σχηματίζεται κανονικῶς τὸ τοπωνυμικὸν ἐπίθετον Σ τ α τ η ν ό ς, πρβλ. τὸ παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ Σ τ α σ η ν ὸ ς ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς Περσικῆς πόλεως Σ τ ά σ ι ς.

Δ ι ο . . . . ου : συμπληροῦμεν Δ ι ο ν υ σ ί ο υ. Ὡσαύτως δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ καί διά τινος τῶν : Δ ι ο δ ό τ ο υ, Δ ι ο δ ώ ρ ο υ, τοῦ θρακικοῦ Δ ι ο ζ ή ο υ, ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ τῶν περὶ αὐτήν.

ὁ κ ὲ (=κ α ὶ) Μ ο υ κ ῖ ν ο ς· πρβλ. Α ὐ ρ. Μ έ ν α ν δ ρ ο ς Μ ε ν ά ν δ ρ ο υ ὁ κ α ὶ Κ ό τ ο ς, Α ὐ ρ. 'Α σ κ λ η π ι ό δ ο τ ο ς ὁ κ α ὶ Φ α λ α κ ρ ί ω ν, Τ ρ ά λ ι ς Δ ο λ ή ο υ ς ὁ κ α ὶ Σ κ ο π ι ά δ η ς κτλ. [1]). Τὸ δὲ Μ ο υ κ ῖ ν ο ς εἶναι προεκτεταμένος τύπος τοῦ Θρακικοῦ ὀνόματος Μ ο ύ κ α ἢ τοῦ λατινικοῦ Μ ο ύ κ ι ο ς (Mucius).

[σ ύ ν δ ι κ] ο ς : συμπληροῦται κατ' ἀναλογίαν ἄλλων ἐπιγραφῶν Φιλιππουπόλεως καὶ Παυταλίας.

Οἱ σ ύ ν δ ι κ ο ι, ὧν ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἡμῖν ἄγνωστος, κατὰ τὸν Rostovtsew καὶ Kazarow [2]) ἦσαν πιθανῶς τοῦ δήμου ἄρχοντες πρὶν ἢ ὁ δῆμος τύχῃ πλήρους ἰσοπολιτείας (municipium). Καθ' ἡμᾶς πιθανῶς ἐν ταῖς αὐτονόμοις τῆς Θρᾴκης πόλεσιν ἦσαν ἀρχή τις ἀνάλογος τῇ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ὁρισθείσῃ ἐν 'Αθήναις μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς τῶν τριάκοντα, ἥτις ἐδίκαζε καὶ ἀπεφάσιζεν ἐπὶ τῶν δημευομένων πραγμάτων [3]), τ. ἔ. ἦσαν δικασταὶ ἐπὶ δημεύσεως ἰδίας καὶ δημοσίας οὐσίας. Πιθανῶς δὲ καὶ οἱ ἔ κ δ ι κ ο ι ἢ ἐ κ δ ι κ ο ῦ ν τ ε ς[4]) εἶναι αὐτοὶ οἱ σ ύ ν δ ι κ ο ι ἢ σ υ ν δ ι κ ο ῦ ν τ ε ς[5]).

ὑ π ὲ ρ ἑ α υ τ [ο ῦ κ α ὶ] τ ῶ ν ἰ δ ί ω ν := τῶν οἰκείων, τῶν ἑαυτοῦ συγγενῶν. Πρβλ. τὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου καὶ χρόνου ἐπιγραφήν : «Δίζας Μουκαπόρεος Κυρίῳ 'Απόλλωνι εὐχαριστήριον ὑ π έ ρ τ ε ἑ α υ τ ο ῦ κ α ὶ τ ῶ ν ἰ δ ί ω ν κατ' εὐχήν [6]).

1) 'Α π ο σ τ ο λ ί δ ο υ Μ υ ρ τ. Συλλογὴ ἐπιγραφῶν Τραϊανῆς Αὐγούστης, «Θρᾳκικά», τόμ. Η', ἔτ. 1937, σελ. 82 κέξῆς, ἀρ. 20. 21. 38.—Περὶ τοῦ Μούκα ἴδε ἀνωτέρω ἀρ. 174.

2) Bull. de l'inst. archéol. Bulg. τόμ. I, σελ. 230.

3) Λ υ σ ί ο υ, XVI, 7.

4) Συλλογὴ ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως, ἔνθ' ἀνωτ. ἀρ. 14.—Bull. de la soc. archéol. Bulg. τόμ. VII, σελ. 83, ἀρ. 5, ἐκ Παυταλίας.

5) Αὐτόθι, σελ. 84, ἀρ. 6 ἐκ Παυταλίας.—Συλλ. ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως ἔνθ' ἀνωτ ἀρ. 18.

6) Συλλογὴ ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως, «Θρᾳκικά», τόμ. Ζ' ἔτ. 1936. σελ. 180, ἀρ. 127.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ε [ὐ ξ ά μ ε ν ο ς]=κατ' εὐχήν: πρβλ. «εὐξάμενος ἀνέστησα τὸν Ἄρεα» [1]· «εὐξάμενος τὸν βωμὸν ἐκ τῶν ἰδίων κατεσκεύασε» [2]· «θεῷ ἐπηκόῳ Δερζειανὸς Διογένης ἱππικὸς εὐξάμενος ἀνέθηκα» [3]) κτλ.

ἔ θ η κ ε (τόν βωμόν): βωμὸν τιθέναι=καθιστάναι, ἱδρύειν [4]). Λατιν. aram ponere.

ἱ ε [ρ ε ύ ο ν τ ο ς]=ἱερέως ὄντος [5])· καὶ ὡς τοιούτου θύσαντος ἐπὶ τῇ ἱδρύσει τοῦ βωμοῦ.

Σημειωτέον ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ τύπου καὶ χρόνου ὑπάρχουσι τρεῖς ἔτι ἀναθηματικαὶ εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπιγραφαί: «Ἀσκληπιῷ Ζυπαρηνῷ Αἴλιος Λεοντίσκου εὐχαριστήριον ἀνέθηκε» καὶ «Ἀγαθῇ Τύχῃ. Θεῷ Ἀσκληπιῷ Γ. Οὐαλέριος Σκοπελιανὸς καὶ Αἰλία Ἄλκετις . . . Ἑπταικένθου χαριστήριον» [6]), καὶ ἀνωτέρω «Αὐρ. Σάλβις Μουκακένθου βετερανὸς κυρίῳ Ἀσκληπιῷ εὐχαριστήριον».

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠ' ΑΡ. 153 [7])

Κατὰ τὴν μόνην ὀρθὴν τοῦ τελευταίου στίχου ἀνάγνωσιν τοῦ ἐν Βιέννῃ καθηγητοῦ R. Egger, διαπιστουμένην καὶ ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἡ ἐπιγραφὴ ἀναγνωστέα :

† Hic est quem cernis equitum peditumque magister,
consul, patricius imperiique parens.
Ipse triumphato(r) rediit nunc victor ab orbe.
Gloria Romanis, tu Basilisce, tuis.

Πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῆς ἱστορίας Βασιλίσκου, τοῦ ἀδελφοῦ τῆς αὐγούστης Βηρίνης, συζύγου Λέοντος τοῦ Αου τοῦ Μακέλλη (457—474), εἰς ὃν οἱ Φιλιππουπολῖται εὐγνωμονοῦντες προφανῶς διὰ τὰς κατὰ τῶν Ὀστρογότθων, ἐπιδραμόντων τὴν Θράκην, νίκας του ἔστησαν ἀνδριάντα. Τὸ ἀνδρόμηκες βάθρον ἐλήφθη ἐξ ἄλλου προγενεστέρου ἀνδριάντος, ἀποξεσθείσης τῆς ἐπ' αὐτοῦ Ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ κανόνος δύο λέξεων ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ, καλλίστοις γράμμασι κεχαραγμένων. Ἴχνη ἀμυδρὰ τῶν παλαιοτέρων γραμμάτων διαφαίνονται ἐνιαχοῦ ὑπὸ τὰ Λατινικά, μὴ λειανθείσης καλῶς τῆς ἐπιφανείας τοῦ λίθου. Πιθανῶς δὲ ἐχρησιμοποιήθη καὶ αὐτὸς ὁ πρότερος ἀνδριὰς — αὐτοκράτορός τινος — ἀντικατασταθείσης μόνης τῆς κεφαλῆς του διὰ τῆς τοῦ Βασιλίσκου, ὡς πολλάκις ἐγίνετο ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἐξ οὗ καὶ ἡ μέχρις ἡμῶν διατήρησις ἀκεφάλων ἀνδριάντων. Ἡ πιθανότης αὕτη ἐνισχύεται καὶ ὑπὸ τῆς τότε πενίας τῆς Φιλιππουπόλεως. Ἀπολέσασα διὰ τῆς νέας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου διοικητικῆς τοῦ κράτους διαιρέσεως τὴν αὐτονομίαν της,— ὅθεν ἡ ἀντὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν τῷ ἐπιγράμματι χρῆσις τῆς Λατινικῆς γλώσσης ὡς ἐπισήμου,— καὶ μόλις ἀναλαβοῦσα ἐκ τῆς δεινῆς ὑπὸ τῶν Οὔννων καταστροφῆς της (441) [1]) δὲν ἦτο πλέον ἡ λαμπροτάτη τῶν Θρᾳκῶν μητρόπολις δυναμένη νὰ δαπανᾷ πρὸς ἵδρυσιν ἀνδριάντων· ἀμφίβολον δ' εἶναι, ἂν ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ καὶ δεξιοὶ ἀνδριαντοποιοί, ἐκπεσούσῃ πλέον ἀπὸ τῆς παλαιᾶς της δόξης εἰς ἀσήμαντον τοῦ κράτους πόλιν.

Ὁ Βασιλίσκος ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῶν πατρικίων (patricius) καὶ συγγενεύων τῷ αὐτοκράτορι (parens imperii=imperatoris) καλεῖται ἐν τῷ ἐπιγράμματι καὶ σ τ ρ α τ η γ ὸ ς (equitum peditumque magister), ὕ π α τ ο ς (consul), ν ι κ η τ ὴ ς θριαμβεύων (victor triumphator) καὶ δ ό ξ α τ ῶ ν Ρ ω μ α ί ω ν. Ταῦτα διαπιστοῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοφάνους καὶ δύνανται νὰ καθορίσωσι τὴν χρονολογίαν τοῦ ἐπιγράμματος. «Λέων ὁ βασιλεὺς πεποίηκε Βασιλίσκον, τὸν ἀδελφὸν Βηρίνης τῆς αὐγούστης σ τ ρ α τ η γ ὸ ν τ ῆ ς Θ ρ ᾴ κ η ς» [2]) καὶ «τῆς ὑ π ά τ ο υ τιμῆς ἤδη μετασχόντα καὶ Σ κ ύ θ α ς (=Γότθους) π ο λ λ ά κ ι ς ν ι κ ή σ α ν τ α ἐ ν Θ ρ ᾴ κ ῃ κατέστησε στρατηγὸν καὶ ἔξαρχον τοῦ στόλου (κατὰ τῶν ἐν Ἀφρικῇ Βανδάλων) [3]). Ἐπειδὴ δὲ στρατηγὸς ᾑρέθη περὶ τὸ 462—63, ὕπατος τῷ 465 καὶ ἀρχιστράτηγος ἐν τῷ κατὰ τῶν Βανδάλων πολέμῳ τῷ 468, ἡ ἐν Φιλιππουπόλει ἀνέγερσις τοῦ ἀνδριάντος δέον νὰ ἐγένετο μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν ἐπὶ ταῖς νίκαις του ἐπάνοδον εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ὕπατος, δηλ. μετὰ τὸ 465 καὶ πρὸ τοῦ 468. Τότε μόνον ἦτο δυνατὸν ὁ Βασιλίσκος νὰ ὀνομάζηται δόξα (gloria) τῶν Ρωμαίων καὶ ὡς τοιοῦτος ν' ἀναλάβῃ, ὡς καὶ ἀνέλαβε τὴν κατὰ τῶν Βανδάλων ἀρχιστρατηγίαν.

---

1) Συλλογὴ ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως, «Θρᾳκικὰ» τόμ. Ζ', ἔτ. 1936, σελ. 182, ἀρ. 136.
2) Συλλολὴ ἐπιγρ. Τραϊανῆς Αὐγούστης, «Θρᾳκικά», τόμ. Η', ἔτ. 1937, σελ. 89, ἀρ. 38.
3) Συλλογὴ ἐπιγρ. Παρευξεινοποντίων, «Θρᾳκικά», τόμ. Ι', ἔτ. 1938, σελ. 287, ἀρ. 71, ἐκ Μαρκιανουπόλεως.
4) Πρβλ. Π ι ν δ ά ρ ο υ, Ὀλ. 43, 79.
5) Πρβλ. Συλλογὴ ἐπιγρ. Φιλ]πόλεως, ἔνθ' ἀνωτ. ἀρ. 30.
6) Αὐτόθι, τόμ. Ζ', ἔτ. 1936, σελ, 184, ἀρ. 143 καὶ σελ. 185 ἀρ. 148.
7) Ἴδε, «Θρᾳκικά», τόμ. Ζ', 1936, σελ. 188—191 καὶ 199—200.

---

1) Θ ε ο φ ά ν ο υ ς, χρονογρ. σελ. 158, ἔκδ. Βόννης.
2) Αὐτόθι, σελ. 175.
3) Αὐτόθι, σελ. 179.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ γνώμη τοῦ Χρ. Δάνωφ [1]) ὅτι οἱ Φιλιππουπολῖται ἐτίμησαν δι' ἀνδριάντος τὸν Βασιλίσκον διὰ τὴν βοήθειαν, ἣν παρέσχεν εἰς τὸν γαμβρόν του τῷ 471 κατὰ τῶν στασιασάντων ἐν τῷ Βυζαντίῳ Γότθων ἕνεκα τῆς δολοφονίας τοῦ Ἄσπαρος καὶ τῶν υἱῶν του καὶ διὰ τὴν δρᾶσίν του δῆθεν ἐν Θράκῃ κατὰ τοῦ Θευδερίχου τοῦ Στράβωνος ἐπιδραμόντος πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Ἄσπαρος εἶναι ἀβάσιμος, καὶ ἂν ἀκόμη διορθωθῇ κατ' ἐμὴν γνώμην τὸ χωρίον τοῦ Μάλχου Φιλίππους εἰς Φιλίππου. Ἡ ἐν Ἀφρικῇ προδοτικὴ καὶ ἐπαίσχυντος διαγωγὴ τοῦ Βασιλίσκου ὡς ἀρχιστρατήγου, ἥτις ἐπήνεγκε τὴν οἰκτρὰν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης στοιχισάσης εἰς τὸ κράτος ζωὴν χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐστέρησεν αὐτὸν πάσης προηγουμένης δόξης καὶ θὰ ἐθανατοῦτο δικαίως ὡς προδότης, ἂν μὴ ἐπιστρέψαντα καὶ καταφυγόντα αὐτὸν ὡς ἱκέτην εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας ἔσῳζεν ἡ ἀδελφή του αὐτοκράτειρα. Οἱ Φιλιππουπολῖται οὐδεμίαν τότε ὑποχρέωσιν εἶχον πρὸς τὸν ἄδοξον πλέον καταστάντα Βασιλίσκον, διότι οὔτε ἐνδιεφέροντο περὶ τῆς ἐν πρωτευούσῃ στάσεως τῶν Γότθων, στρεφομένης κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ἣν κατέπνιξεν οὗτος μετὰ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Λέοντος τοῦ Ζήνωνος, οὔτε συνετέλεσεν οὗτος διὰ νικῶν του εἰς τὴν ἀπὸ τῆς Θράκης τότε ἀποχώρησιν τῶν ἐπιδραμόντων πρὸς ἐκδίκησιν Γότθων, ὥστε νὰ στήσωσιν αὐτῷ ἀνδριάντα. Οἱ Γότθοι ἀπεχώρησαν τῆς Θράκης διὰ συνθήκης καὶ ἕνεκα λιμοῦ. Ἴδωμεν τώρα καὶ τὰς ἱστορικὰς μαρτυρίας.

«Τούτῳ τῷ ἔτει (471) Ἄσπαρος καὶ Ἀρδαβουρίου καὶ Πατρικίου τῶν υἱῶν αὐτοῦ φονευθέντων ὑπὸ Λέοντος Ὄστρυς ὁ ὑπασπιστὴς Ἄσπαρος καὶ Θευδέριχος ὁ Τριαρίου παῖς, τῆς δὲ Ἄσπαρος γαμετῆς ἀδελφός, ἐπῆλθε μετὰ δυνάμεως τῇ πόλει τοὺς πεφονευμένους ἐκδικῆσαι καὶ εἰ μὴ προλαβὼν ὁ Βασιλίσκος ἐκ τῆς ἀπὸ Σικελίας ἐπανόδου καὶ Ζήνων ἐκ Χαλκηδόνος, ὃς ἦν ἐκεῖ τοῦ Ἄσπαρος ἀναμένων φόνον, ἐβοήθησαν τῇ πόλει καὶ διέσπειραν τοὺς ἐπαναστάντας, πολὺς ἂν ἐγένετο τοῖς πράγμασι τάραχος» [2]). Κατὰ δὲ τὸν Μάλχον παραμενόντων τῶν Γότθων ἐν Θράκῃ ἐγένετο προσπάθεια συνδιαλλαγῆς μεταξὺ Λέοντος καὶ Θευδερίχου· ἀποτυχούσης δὲ ταύτης ἕνεκα τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τοῦ Θευδερίχου μέρος τῆς ἀπειροπληθοῦς δυνάμεώς του οὗτος ἐκπέμπει εἰς Φιλίππου, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ὑπολείπου ἐπολιόρκησε τὴν Ἀρκαδιούπολιν πάσῃ μηχανῇ· «καὶ ταύτην μὲν καταλαμβάνει οὐχὶ ὅπλοις, ἀλλὰ λιμῷ, οἱ

---

1) Danoff M. Chr. Philippopolis ἐν τῇ Pauly Realenzyklopädie der Kl Altertumswissenschaft.

2) Θεοφάνους χρονογρ. σελ. 182.

δὲ ἐκπεφθέντες ἐπὶ Φιλίππου τὰ πρὸ τοῦ ἄστεος ἐνέπρησαν μόνον, οὐδὲν δὲ ἄλλο δεινὸν εἰργάσαντο. Λυμαινόμενοι δὲ οὕτω οἱ βάρβαροι τὴν Θράκην ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ὑπὸ λιμοῦ συνείχοντο πρεσβείαν ἔπεμψαν εἰς Βυζάντιον πρὸς τὸν βασιλέα περὶ εἰρήνης» [1]). Ταύτης ἔτυχον, δὲν ἐπαύσαντο ὅμως λεηλατοῦντες τὰ περὶ τὴν Φιλιππούπολιν πρὸς τὴν Ροδόπην κάλλιστα μέρη μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἀπὸ τῆς Θράκης ἀποχωρήσεώς των: «... ὁ Βαλυμήρου παῖς (ἀνεψιὸς τοῦ Θευδερίχου) ἐπὶ τὰ πρὸς Ροδόπην παραγίγνεται μέρη καὶ κατατεινάμενος τὰ κάλλιστα τῆς χώρας τῶν Θρακῶν ἅπαντα καὶ εἴ τι ἦν κτητικὸν ἀφαρπάζει. Ἐξέτριψε δὲ ἅπαν τὸ αὐτόθι γεωργοῦν κτείνων τε καὶ εἰσπράττων, ὅσον μὴ φέρειν ἠδύναντο» [2]). Ἐν τῷ κειμένῳ φέρεται ἡ γραφὴ ἐς Φιλίππους καὶ ἐπὶ Φιλίππους, ὅπερ ἐγὼ θεωρῶν ἀπίθανον διορθῶ εἰς Φιλίππου (δηλ. πόλιν), διότι πρόκειται προδήλως περὶ τῆς Φιλίππου τῆς Θράκης καὶ οὐχὶ περὶ τῶν Φιλίππων τῆς Μακεδονίας. Οἱ Ὀστρογότθοι κατὰ ταύτην τὴν ἐπιδρομὴν ἐδήωσαν μόνον τὴν Θράκην κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν συγγραφέων, οἱ δὲ Φίλιπποι ἦσαν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ μακρὰν τῆς ἀκτῖνος τῆς δράσεώς των. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν οἱ Φιλιππουπολῖται οὐδένα λόγον εἶχον νὰ στήσωσιν ἀνδριάντα εἰς τὸν Βασιλίσκον κατὰ ταύτην τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Γότθων εἰς τὴν Θράκην, ἐξ ἧς καὶ πάλιν ἔπαθον καὶ νὰ ἐξυμνήσωσιν αὐτὸν ὡς νικητὴν καὶ ἐνδόξως μετὰ τὴν αἰσχρὰν μάλιστα ἐν Ἀφρικῇ διαγωγήν του καὶ ἧτταν. Ὁ ἀνδριὰς ἐστήθη πρὸ τοῦ Βανδαλικοῦ πολέμου (468).

Τὰ τοῦ βίου τοῦ φιλοδόξου καὶ ἀχαρακτηρίστου τούτου ἀνδρός, ὅστις ἠξιώθη ἀνδριάντος παρὰ τῶν Φιλιππουπολιτῶν, εἶναι γνωστὰ ἐκ τῆς ἱστορίας. Σφετερισθεὶς τὴν βασιλείαν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος τῷ 476 δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ αὐτὴν πλέον τοῦ εἰκοσαμήνου, ἀνακαταλαβόντος δὲ αὐτὴν τοῦ Ζήνωνος ἐξωρίσθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας, ὅπου ἐγκλεισθεὶς ἐντὸς πύργου ἀπέθανεν ἐκ λιμοῦ τῷ 477 [3]).

ab orbe: orbis (terrarum)=ἡ οἰκουμένη καὶ αὐτὸ τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος. Οὕτω αἱ νίκαι τοῦ Βασιλίσκου ἐγένοντο ἐντὸς τοῦ κράτους, ὅπου εἶχον ἐπιδράμει οἱ βάρβαροι, δηλ. εἰς τὴν Θράκην, ἧς ἐτάχθη στρατηγός· ἡ δ' ἐπάνοδος αὐτοῦ ἐν θριάμβῳ ἐγένετο εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

---

1) Μάλχου Φιλαδελφέως ἐκλογαὶ ἱστορ. σελ. 234, Β΄.

2) Αὐτόθι, σελ. 276, Θ΄. ἔκδ. Βόννης.

3) Ἴδε Λάμπρου Σπ.: Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Γ΄. σελ. 470 κέξ.— Τὸ προτασσόμενον τοῦ σταυροῦ σημεῖον δηλοῖ ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι χριστιανική. Πρβλ. καὶ τὰ ἀπ' ἀρ. 171 καὶ 172 τῆς αὐτῆς συλλογῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

gloria Romanis: ἦτο, ὡς φαίνεται, συνήθης τίτλος τῶν νικητῶν στρατηγῶν, διότι καὶ ἐν μεταλλίῳ τοῦ στρατηγοῦ Βελισαρίου μετὰ τῆς προτομῆς του εἶναι κεχαραγμένον πέριξ.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην καὶ ἑρμηνείαν τὸ ἐπίγραμμα ἐν ἀρχαιοπρεπεῖ ἐλεγείῳ ἔχει ᾧ δέ πως :

† Ὃν καθορᾷς πεζῶν τε καὶ ἱππήων ἀγός ἐστι,
κηδεστὴς [1]) βασιλεῖ, πατρίκιος δ', ὕπατος.
Νῦν ἐπὶ νείκαις ἐκ πολέμοιο κατῆγε θρίαμβον.
Κλεῖος, Ρωμαίοις, σὺ Βασιλίσκε, τεοῖς.

Κ. ΜΥΡΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

1) κηδεστής=συγγενὴς ἐξ ἀγχιστείας, γυναικάδελφος.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΤΡΑΙΑΝῌ ΑΥΓΟΥΣΤῌ, ΝΥΝ ΣΤΑΡᾼ-ΖΑΓΟΡᾼ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ *

85

Δωδεκάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὴν Ἥραν ἐπιγραφὴ ἐπὶ βωμοῦ ἐξ ἀσβεστολίθου, ὕψος 1,02 καὶ πλάτους 0,33 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν τῇ κώμῃ Μάλκο Βορίσοβο τῆς περιφερείας Τσιρπάν. 'Από τοῦ γ'. μ. Χ. αἰῶνος.

«'Αγαθῇ Τύχῃ. Ζῆθος πραγματευτὴς Εὐστοχίου Κέλετος (;) Θρα-κάρχου καὶ Κλ. 'Αντίας 'Ασκληπιοδότης (;) κυρίᾳ Ἥρᾳ εὐξάμενος (;) ὑπὲρ αὐτοῦ τῆς σωτηρίας σὺν ἑαυτῷ (sic) βωμὸν σ[ὺν] κανκέλλῳ κατεσκεύασεν (;) ἐκ τῶν ἰδιων. Εὐτυχῶς» [1]).

Καθ' ἡμετέραν δὲ ἀνάγνωσιν τῆς παρατιθεμένης ἐν φωτογραφίᾳ ἐπιγραφῆς :

«'Αγαθῇ Τύχῃ. Ζῆθος πραγματευτὴς Εὐστοχίου Κέλερος Θρᾳκάρχου καὶ Κλ(αυδία) 'Αντιὰς 'Ασκληπιοδότη κυρίᾳ Ἥρᾳ εὐξάμενοι ὑπὲρ αὐτῶν τῆς σωτηρίας <σὺν ἑαυτῷ> (τὸν) βωμὸν σὺν κανκέλλῳ κατεσκεύασαν ἐκ τῶν ἰδίων. Εὐτυχῶς.

Ὁ Εὐστόχιος Κέλερ Θρᾳκάρχης πιθανῶς εἶναι ὁ Εὐστόχιος Κέλερ 'Ασκληπιάδης πρῶτος ἄρχων [2]) ἢ ἀνῆκεν εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον τῶν 'Ασκληπιαδῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θρᾴκης, εἰς ὃν καὶ ἡ συναφιεροῦσα τὸν βωμὸν 'Ασκληπιοδότη.

Τὰ ὀνόματα 'Ασκληπιόδοτος καὶ 'Ασκληπιόδωρος, (ὁ ὑπὸ τοῦ 'Ασκληπιοῦ δεδομένος), ὡς καὶ τὰ θηλυκὰ 'Ασκληπιοδώρα καὶ 'Ασκληπιοδότη εἶναι συνήθη ἐν ἐπιγραφαῖς. 'Α-

* Ὅρα Τόμ. Ι', Σ. 280—283.

1) Danov Chr. Antike Denkmäler in Bulgarien, ἐν τῷ Bull de l'inst. archéol. Bulg., τόμ. XI, ἔτ. 1937, σελ 198, ἀρ. 2.

2) Archäol. Epigr. Mittheil, Wien, XV, σελ. 115.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σκληπιοδότης εἶναι ἀνύπαρτον ὡς σημαῖνον τὸν δίδοντα τὸν Ἀσκληπιόν.

Τὸ σὺν ἑαυτῷ παρέλκει χαραχθὲν ἐσφαλμένως ὑπὸ τοῦ ἑρμογλύφου.

Κάγκελλον = τὸ περὶ τὸν βωμὸν σιδηροῦν κιγκλίδωμα, λατιν. cancelli.

Ὑπὲρ αὑτῶν τῆς σωτηρίας· κατὰ σχῆμα ὑπερβατὸν ἀντί: ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὑτῶν.

86

Τετράστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὰς Νύμφας ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου ἀναγλύφου τῶν Νυμφῶν κακοτεχνοῦς, ὕψους 0,26, πλ. 0,24 καὶ πάχ 0,02 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν ἀγρῷ οὐ μακρὰν τοῦ Τσιρπάν. Ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων.

«Ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ οἴκου Λ(ευκίου) Σεπτ(ιμίου) Καλπουρνίου Ἀχιλλεὺς Νύμφαις ἀενάοις ἐπιμεληθέντος Θεοφίλου. Εὐτυχῶς» [1]).

Νύμφαι ἀέναοι: αἱ προστάτιδες τῶν ἀενάων πηγῶν καὶ ὑδάτων· αἱ Ναϊάδες.

Ἡ ἀφιέρωσις γίνεται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, προφανῶς μέλους τῆς ὀνομαζομένης οἰκογενείας, ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῆς, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Θεοφίλου κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀφιερωτοῦ.

87

Μονόστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὰς Νύμφας ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου τῶν Νυμφῶν ἀναγλύφου καλῆς τέχνης, ὕψ. 0,39, πλ. 0,35 καὶ πάχ. 0,045 τοῦ μ. προερχομένου ἐκ τοῦ αὐτου τόπου καὶ χρόνου.

«Νύμφαις σωτείραις δῶρον» [2]).

Τὸ ὄνομα τοῦ δωρητοῦ, ὅπερ ἦτο κεχαραγμένον κάτωθι ἐπὶ τοῦ πλαισίου, εἶναι ἀπεξεσμένον.

88

Δίστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὰς Νύμφας ἐπιγραφή, κεκομμένη καὶ τετριμμένη ἐν μέρει, ἐπὶ τῆς κάτω πλευρᾶς τμήματος ἀναγλύφου τῶν τριῶν Νυμφῶν, ὕψ. 0,23, πλ. 0,21 καὶ πάχ. 0,045 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν τῇ κώμῃ Τσέρνα-γκορά, τῆς περιφερείας Τσιρπάν. Ἀπὸ τοῦ β′—γ′ μ. Χ. αἰῶνος.

---

1) Danov Chr. Αὐτόθι, σελ. 199, ἀρ. 3.
2) Danov Chr. Αὐτόθι, σελ. 201, ἀρ. 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Τ(ῖτος) Φλαούιος Αὐλου[ζένεος] . . . . ἀνέθη[κεν . . . . » [1]).

89

Μονόστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή, κεκομμένη, ἐπὶ τῆς κάτω πλευρᾶς τοῦ πλαισίου τμήματος ἀναγλύφου ὕψ. 0,22, πλ. 0,22 καὶ πάχ. 0,05 τοῦ μ. πιθανῶς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Προέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου καὶ χρόνου.

« . . . . . Αὐλουζένεος» [2]).

90

Δίστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή, κεκομμένη, ἐπὶ τοῦ κάτω τοῦ πλαισίου τμήματος μαρμαρίνου ἀναγλύφου, πιθανῶς τοῦ Θρᾳκὸς ἱππέως, ὕψ. 0,23, πλ. 0,23 καὶ πάχ. 0,01. Ἐκ τοῦ ἀναγλύφου διατηροῦνται δεξιόθεν λέων ἐπιτιθέμενος καὶ κύων. Εὑρέθη ἐν τῇ κώμῃ Μάλκο Βορίσοβο τῆς περιφερείας Τσιρπὰν καὶ προέρχεται ἀπὸ τοῦ γ′—δ′ αἰῶνος μ. Χ.

« . . . . . στρατιώτης Ἀδριανοπολεί[της εὐξάμ]ενος (ἀν)έθηκα» [3]).

Κ. ΜΥΡΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

---

1) Danov Ghr. Νεωστὶ ἀποκαλυφθεῖσαι ἀρχαιότητες. Αὐτόθι, σελ. 311.
2) Danov Chr. Αὐτόθι, σελ. 312.
3) Tsontchev D. Contributions à l'histoire antique de Philippopolis, ἔτ. 1938, Sophia, σελ. 133.